

**Propostes i reflexions del
President de la Generalitat en
matèria de transparència i
regeneració democràtica.**

Palau de la Generalitat, 22 de febrer de 2013

NOTA:

Aquest document s'ha elaborat per la Presidència de la Generalitat en el marc de les reflexions i valoracions aportades en el marc de les dues cimeres per la Regeneració Democràtica celebrades al Palau de la Generalitat els dies 6 i 22 de febrer amb la participació de:

M. Hble. Sr. Artur Mas, president de la Generalitat de Catalunya.

M. Hble. Sra. Núria de Gispert, presidenta del Parlament de Catalunya.

Excm. Sr. Miguel Ángel Gimeno, president del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya.

Excm. Sr. Martín Rodríguez, fiscal superior de Catalunya.

Excm. Sr. Rafael Ribó, síndic de Greuges de Catalunya.

Il·ltre. Sr. Jaume Amat, síndic major de la Sindicatura de Comptes de Catalunya.

Il·lm. Sr. Daniel de Alfonso, director de l'Oficina Antifrau de Catalunya.

Índex de Continguts:

Introducció	4
Transparència, accés a la informació i bon govern	6
La contractació pública (administracions i empreses) i reforma de l'administració	9
Administració de Justícia: procediments i delimitacions de la figura de l'imputat	11
Mesures de reforçament de la transparència en la gestió dels partits polítics	13
Potenciació dels organismes de control	14
La regeneració democràtica: una responsabilitat social	15

Introducció

En els darrers temps s'ha instal·lat entre la societat una sensació creixent de crisi de la política i de les institucions, vinculada a l'aparició de casos de presumpta corrupció i males pràctiques.

Certament, cal ser curosos a l'hora de diferenciar la realitat del que està succeint del terreny de les percepcions. Hi pot haver la sensació que tot és corrupte quan no és cert. Les coses funcionen i ho fan raonadament bé. La majoria de gent té un comportament net i honest. De fet, una gran majoria de les persones que es dediquen a l'acció política, ho fan amb una clara vocació i esperit de servei públic. Ara bé, no s'ha d'amagar però que estem en una situació de risc que pot acabar en una crisi greu de confiança en el sistema, constatable per una creixent manca de confiança de la ciutadania en la política i en la justícia.

Tots hem de prendre consciència de la delicada situació en la que ens trobem com a societat. Cinc anys de crisi econòmica molt intensa, que ha generat un nombre elevat d'aturats, amb el risc que comporta per a la cohesió social. Restriccions en els pressupostos, de dificultat per les administracions públiques, que afecten polítiques sensibles i que obliguen, encara més a donar exemple. En un moment en què es demanen sacrificis a la ciutadania, el que cal és donar exemple des de la política i des de les institucions.

La ciutadania espera dels polítics i de les institucions del país que siguin eficaços en la gestió dels interessos comuns, que siguin honestos en les seves actuacions i que siguin transparents en la seva gestió.

Tal i com indica l'Estatut d'Autonomia de Catalunya (EAC) en el seu preàmbul "els poders públics estan al servei de l'interès general i dels drets de la ciutadania".

És en compliment d'aquesta finalitat que ens cal fer efectiva la garantia de bon servei públic, de transparència, d'accés per part dels ciutadans a tota la informació i garantir l'adequat rendiment de comptes de les accions de les diferents administracions públiques.

Tal i com indica l'article 30.2 de l'EAC "totes les persones tenen dret que els poders públics de Catalunya les tractin, en els afers que les afecten, d'una manera imparcial i objectiva, i que l'actuació dels poders públics sigui proporcionada a les finalitats que les justifiquen".

A més, l'Estatut afegeix "l'administració de la Generalitat, d'acord amb el principi de transparència, ha de fer pública la informació necessària perquè els ciutadans en puguin avaluar la gestió" (article 71.4 EAC).

Aquest document es presenta després d'escoltar a les institucions representades en les trobades convocades pel President de la Generalitat – Generalitat de Catalunya, Parlament de Catalunya, Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, Fiscalia Superior de Catalunya, Síndic de Greuges, Sindicatura de Comptes i Oficina Antifrau – i s'estructura en sis eixos i les seves corresponents propostes.

Aquestes propostes volen posar en valor el ferm compromís per part de les principals institucions de Catalunya de lluitar contra totes les ineficiències, irregularitats, frau i corrupció que es produeixin.

En aquesta mateixa línia, considerem que cal defugir d'una altra idea: aquestes qüestions només afecten a la política. La feina d'eradicar la corrupció i els mals comportaments és un deure que afecta tota la societat. Cadascú ha d'actuar en l'àmbit de la seva competència perquè no totes les solucions estan dins de l'administració. De fet, una part important de les solucions al nostre problema està en nosaltres mateixos, en el conjunt de la societat.

Cal molta pedagogia, molta informació i molta transparència: un contracte de tota la societat per la transparència. Un contracte que es fonamenti en l'educació i la potenciació de bones pràctiques i valors i que abasti tots els estaments de la societat, com per exemple, els mitjans de comunicació i els agents econòmics i socials.

Molt s'ha avançat en l'àmbit del control de l'actuació pública en les darreres dècades. És de justícia el reconèixer-ho. Certament hem d'anar més enllà. D'aquí aquest compromís. Un compromís que es tradueix en mesures i accions concretes. Algunes d'elles es poden aplicar a curt termini. D'altres es podran aplicar a mig i llarg termini, donat que requereixen d'una reforma legal i del corresponent desplegament legislatiu.

1- Transparència, accés a la informació i bon govern.

1. Elaboració de la llei de transparència basada en l'accés a la informació pública i la transparència activa del sector públic que, entre d'altres elements, inclogui:
 - a) La concreció i codificació de les obligacions de publicitat activa per part de l'administració, garantint el seu caràcter periòdic i la seva permanent actualització, i amb inclusió de tota la informació pública, tant institucional i organitzativa, com jurídica (el que inclouria els textos d'avantprojectes i projectes de disposicions, i les memòries, informes o altra documentació associada) i administrativa (el que inclouria els actes de gestió administrativa i els actes amb significació o repercussió econòmica i pressupostària (contractes, convenis, subvencions, ajuts, transferències entre administracions, pressupostos, retribucions del sector públic, etc.).
 - b) La regulació detallada del dret d'accés a la informació, documents, arxius i expedients a instància del ciutadà, amb l'establiment de limitacions taxades per raons de seguretat i de la protecció de dades i sempre sota els principis de proporcionalitat i ponderació del dany efectiu, així com la regulació d'un procediment àgil per a fer efectiu l'exercici del dret d'accés i un règim de reclamacions i de sancions en els casos d'incompliment.
 - c) L'atribució de competències a una institució independent per a fer el seguiment del compliment de les obligacions d'accés a la informació i de transparència per a resoldre, en el seu cas, les reclamacions dels ciutadans davant eventuais vulneracions del seu dret d'accés.
2. Creació en l'àmbit de la Generalitat de Catalunya d'un portal web sobre transparència i rendiment de comptes en l'acció governativa segons els paràmetres d'avaluació de transparència de Transparència Internacional que inclogui la totalitat d'ens públics on la Generalitat hi tingui una participació majoritària (entitats autònomes administratives, comercials i financeres, de dret públic, societats mercantils, consorcis, fundacions, ...) d'acord amb els criteris expressats pel Sistema Europeu de Comptes (SEC95).
3. Donar publicitat de totes les retribucions dels càrrecs electes, alts càrrecs i assimilats de l'administració i el seu sector públic.

4. Donar publicitat a la declaració de béns i patrimoni de tots els càrrecs electes al prendre possessió del seu càrrec i al cessar. Els alts càrrecs de les administracions públiques faran públic, al cessar de les seves responsabilitats, les variacions patrimonials ocorregudes durant el seu període d'activitat pública.
5. Els membres dels consells d'administració i òrgans equivalents, i els càrrecs directius de totes les empreses i entitats que rebin subvencions genèriques, incondicionades o nominatives de les administracions públiques estaran obligats a fer públiques les seves retribucions.
6. Elaboració d'un codi ètic de conducta per a tots els càrrecs públics electes i designats, així com un codi de conducta i un codi de bones pràctiques administratives per al personal al servei de l'administració pública i regular un codi d'infraccions per als casos d'incompliment dels principis d'actuació dels alts càrrecs. Entre d'altres definirà les atencions i obsequis que pot rebre un treballador públic per ser considerat atenció protocol·lària i no un regal.
7. Elaboració d'un pla formatiu en transparència adreçat als funcionaris i d'una campanya informativa adreçada a la ciutadania.
8. Potenciació de mecanismes de participació col·laborativa de la ciutadania a través del portal *Govern Obert* per afavorir la implicació de la ciutadania en el disseny i la gestió dels afers públics i en la definició de plans i polítiques públiques, facilitant la presentació d'iniciatives legislatives i la seva participació en els processos d'elaboració de les normes legislatives i reglamentàries, així com el desenvolupament dels instruments per poder promoure la convocatòria de consultes.
9. Concreció davant la ciutadania dels objectius i valors vinculats a la transparència dintre de cada àmbit o sector de l'actuació administrativa, mitjançant l'aprovació de Cartes de serveis específiques que incorporin compromisos explícits de transparència en la prestació dels serveis públics.
10. Desenvolupament de mecanismes de control, seguiment i avaluació de les subvencions i els ajuts públics, que permetin avaluar la incidència efectiva de les mesures de foment adoptades en els diferents sectors i garanteixin el coneixement i la informació exhaustiva de les diferents línies, dels beneficiaris i de les activitats subvencionades, així com el rendiment de comptes per part de tots els intervinents en els processos (administracions, particulars, agents econòmics i socials, etc.).

11. Publicar els comptes anuals i les auditories de totes les entitats que formen part del sector públic de Catalunya i que hi estiguin obligades per la seva normativa. La publicació es farà amb els elements necessaris per a que pugui ser entesa per la ciutadania.
12. Creació d'un registre públic i un codi de conducta per a grups d'interès (*lobbies*), d'acord amb les guies de l'OCDE.
13. Clarificar la normativa que és d'aplicació per a la ciutadania i l'activitat productiva, tot augmentant l'oferta de normes consolidades de lliure accés a través del Portal Jurídic de Catalunya.
14. Presentació al Parlament d'un informe anual sobre l'estat de la transparència i l'accés a la informació.

2- La contractació pública (administracions i empreses) / reforma de l'administració.

1. Reforma de la funció pública catalana, amb l'establiment d'un model que garanteixi un marc comú de relacions amb ple respecte a les peculiaritats del règim estatutari i laboral dels empleats públics i asseguri un sistema d'accés basat exclusivament en els principis de mèrit i capacitat i un model de carrera professional, així com la configuració d'un estatut directiu dins la funció pública i la formació en continguts i valors de tots els empleats públics.
2. Prosseguir i intensificar la reordenació de la totalitat del sector públic institucional, empresarial i fundacional de Catalunya, que permeti la racionalització efectiva de les estructures actualment existents, amb la supressió de les entitats sobreres i l'agregació o fusió d'altres entitats, fins i tot d'Administracions diferents.
3. Consolidació de la Plataforma de Contractació Pública com a punt central d'informació sobre la contractació pública de Catalunya. Incorporació de les administracions públiques catalanes a la Plataforma.
4. Publicació al portal web de la Generalitat d'informació de totes les adjudicacions de contractes públics efectuades per la Generalitat de Catalunya i per les entitats del seu sector públic.
5. Fer accessible a tota la ciutadania les dades contingudes al Registre Públic de Contractes.
6. Augmentar l'antelació amb la que els òrgans de contractació han d'anunciar les licitacions que tinguin previst dur a terme.
7. Adjudicació dels contractes preferentment mitjançant el procediment obert previst a la llei de contractes del sector públic.
8. Màxima transparència i concreció dels criteris per a l'adjudicació dels contractes.
9. Establir l'excepcionalitat de les modificacions contractuals i limitar les pròrroques contractuals.
10. Publicació d'informes sobre aspectes concrets de la contractació (Ex.: contractació d'estudis i dictàmens)
11. Els òrgans de contractació vetllaran especialment per tal que els potencials licitadors coneguin amb la màxima transparència, en el

moment de la convocatòria de la licitació, els criteris en base als quals seran valorades les seves proposicions i l'abast d'aquells criteris.

12. Elaboració d'un pla de responsabilitat social corporativa de la Generalitat i del seu sector públic.
13. Major publicitat i control de les subvencions, ajuts, gestió urbanística i concessió de llicències.

3- Administració de Justícia: procediments i delimitacions de la figura de l'imputat.

1. Compromís de l'administració en dotar els recursos, humans i materials, que calguin a requeriment de l'administració de justícia per accelerar la instrucció de casos vinculats a la corrupció o a pràctiques il·lícites en l'administració amb transcendència social especialment rellevant.
2. Acordar entre les formacions polítiques un protocol comú per a:
 - a) El tractament de les persones imputades: en aquest sentit caldrà valorar els criteris que s'utilitzen a la magistratura i a d'altres instàncies de les administracions, en el sentit d'acordar la suspensió d'un càrrec públic que està sotmès a un procés penal, en el moment en què el Jutge que instrueix la causa contra aquesta persona acorda la finalització de la instrucció i decideix l'obertura del judici oral. La suspensió comportaria apartar-se de tots els càrrecs públics fins el nivell mínim que permeti la reversibilitat de la mesura cautelar.
 - b) La rehabilitació pública en cas d'exculpació:
 - 1) Facilitar la restitució de les responsabilitats públiques prèvies al període d'imputació.
 - 2) Garantir un tractament informatiu equivalent al tractament previ rebut pels mitjans de comunicació tant en el cas de sentència exculpatòria com en el cas de no existència d'acusació.
3. Donar compliment a la jurisprudència del Tribunal Europeu de Drets Humans que estableix que un procés judicial que duri més de 5 anys és contrari al dret a un judici just (*fair trial*).
4. Revisió a l'alça dels terminis de prescripció de delictes i faltes relacionades amb l'enriquiment il·lícit fins a 10 anys, com a mínim.
5. Demanar a l'administració de l'Estat la intensificació dels treballs per a la modificació de l'actual llei d'enjudiciament criminal, que actualment compta amb principis legals no modificats des del s. XIX i en la qual s'hauran de regular amb majors garanties aspectes com: les intervencions telefòniques, la proporcionalitat de les intervencions judicials amb mesures que preservin el dret fonamental a l'honor de les persones, establiment de la durada màxima de la instrucció, la figura de l'imputat i del processat i les responsabilitats per la vulneració del secret de sumari.

6. Ampliar les possibilitats que siguin els propis jutges i fiscals els que informin públicament i de primera mà, a la ciutadania en casos concrets vinculats a corrupció.
7. Establir compareixences regulars al Parlament del President del TSJC i del Fiscal Superior de Catalunya per informar dels seus àmbits d'actuació.
8. Tipificar com a delictes penals l'enriquiment patrimonial injustificat.

4- Mesures de reforçament de la transparència en la gestió dels partits polítics.

1. Desenvolupar com a llei, aquelles parts de l'acord de transparència i autolimitació de despeses electorals i de finançament dels partits polítics no desplegats en la seva totalitat.
2. Donar compliment a l'obligació d'efectuar auditories internes per part dels partits polítics, establerta a l'article 15 de l'actual llei de finançament dels partits polítics.
3. Establiment d'una metodologia comptable comuna pels partits i les fundacions, tot aprovant un pla de comptabilitat específic obligatori que en possibiliti la seva comparació.
4. Adscripció d'un auditor permanent designat per la Sindicatura de Comptes per auditar la comptabilitat dels partits polítics, amb l'obligació de presentar públicament un informe anual.
5. Creació d'un Registre Públic amb totes les entitats vinculades als partits polítics per fixar el perímetre de partits polítics, associacions i fundacions vinculades que tenen l'obligació de retre comptes a la Sindicatura.
6. Publicar a les pàgines web dels partits els comptes anuals i els béns patrimonials dels partits polítics.
7. Compliment efectiu de la llei de finançament de partits polítics: presentació dels pressupostos de campanya electoral a la Sindicatura de Comptes; desenvolupar un règim sancionador per incompliments; control de la relació dels partits amb les entitats financeres.

5- Potenciació dels organismes de control.

1. Potenciació dels òrgans de control existents a Catalunya i contribuir a la difusió de les funcions i les tasques que realitzen.
2. Implantar com a obligació donar resposta per part dels ens fiscalitzats sobre les accions realitzades per donar compliment a les observacions i recomanacions fetes pels òrgans de control.
3. Creació d'una plataforma/registre únic de tot el sector públic català on garantir el rendiment de comptes en els terminis legals establerts i indicant les auditories internes i externes realitzades.
4. Prioritzar la planificació de les tasques de la Sindicatura de Comptes per poder fiscalitzar entitats o àrees específiques de risc.
5. Facilitar el paper fiscalitzador dels interventors i secretaris a l'administració local centralitzant a la Sindicatura de Comptes els advertiments d'il·legalitat que explicitin.
6. Vincular la percepció de subvencions o transferències per part de qualsevol ens públic o entitat perceptora de fons públics al compliment de les obligacions registrals i d'informació.

6- La regeneració democràtica: una responsabilitat de tots.

1. Introducció als diferents nivells educatius de matèries i continguts ètics, de valors i contra la corrupció. Foment de les bones pràctiques, la honestat, la transparència i l'assumpció de responsabilitats.
2. Aconseguir un compromís actiu de tota la societat, amb la col·laboració dels agents socials i de tot el teixit associatiu, en el foment dels comportaments ètics, la transparència i la defensa de l'interès general.
3. Encetar un debat sobre el paper dels mitjans de comunicació que abordi la conciliació del dret a la informació amb el respecte del secret sumarial, de la presumpció d'innocència com a fonament del nostre estat de dret i la garantia dels drets de totes les parts implicades en el procés. Aquesta reflexió s'estendrà a l'anàlisi de la legislació comparada del nostre entorn.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Presidència

Mesures per a la regeneració democràtica i per a la prevenció i la lluita contra la corrupció

(No és pròpiament una estratègia *contra la corrupció*, sinó que té un abast més ampli, i amb un fort contingut preventiu: es tracta d'endegar nous programes -o de relançar programes existents- *a favor de la qualitat democràtica, de la transparència i del bon funcionament de les institucions.*)

El Parlament de Catalunya ha de ser pedra angular de qualsevol estratègia que persegueixi la renovació i l'exemplaritat en la vida pública a Catalunya, mitjançant la prevenció i, si escau, la lluita contra les pràctiques de corrupció. Ara bé, aquesta centralitat no pot amagar que el Parlament de Catalunya esdevé un àmbit de treball ben sensible, per la facilitat amb la qual es poden polititzar i es polititzen aquestes qüestions, que provoquen tanta alarma social i la desafecció ciutadana. Per això, cal treballar i treballem amb la reserva exigible, a la cerca de consensos que ens permetin avançar en la línia correcta d'una major transparència i d'una major adequació dels comportaments públics –també dels càrrecs electes- als estàndards exigibles en tota societat democràtica.

1

Amb aquesta filosòfica, cal interpretar i impulsar les mesures que seguidament es desenvolupen:

1. Mesures legislatives

Sens perjudici d'altres actuacions de caire legislatiu que puguin desenvolupar-se (iniciativa a Corts, en matèria de dret penal i de dret processal penal, etc.), el dia 14 de febrer de 2013 el Parlament va constituir les dues **ponències conjuntes** que han de redactar la **proposició de llei electoral** i la **proposició de llei de transparència i accés a la informació pública**. Totes dues ponències, sol·licitades pels grups parlamentaris de CiU, de ERC, del PSC, del PPC, d'ICV-EUiA i de C's, disposen d'un termini de tres mesos, prorrogables, per acabar els treballs. Un cop redactades, les proposicions de llei iniciaran la tramitació parlamentària ordinària.

En ambdós casos, es tindran molt en compte els treballs fets fins ara. En aquest sentit, la llei de transparència i accés a la informació pública, que tindrà com a finalitat establir un nou sistema de relació entre els ciutadans i l'Administració pública, incentivarà la participació ciutadana, el rendiment de comptes i la responsabilitat en la gestió pública:

- establirà un sistema de garanties (recursos i reclamacions, i un règim sancionador),
- crearà el Portal de la Transparència com a plataforma electrònica de publicitat a internet (on s'aboqui tota la contractació pública), i
- tindrà com a àmbit d'actuació les Administracions catalanes, funcionaris públics, electes i les persones físiques o jurídiques que perceben fons públics (partits polítics, sindicats, etc.).

Pel que fa a la legislació electoral, ja hi ha elements d'acord pel que fa a la regulació del finançament i el funcionament de les campanyes electorals, la configuració de les llistes i la restricció de les despeses publicitàries, i també a l'establiment d'una Administració electoral pròpia. La llei electoral catalana haurà de contenir una fórmula electoral i altres mesures (tamany de circumscripcions, etc.) que permetin més proximitat entre els electes i els ciutadans que representin, a més de contemplar la limitació de mandats.

2. Bones pràctiques parlamentàries

Fóra positiu afavorir un **Compromís Parlamentari pel Joc Net**, el qual, entre d'altres, possibilités pactar que les comissions d'investigació no tinguessin una finalitat exclusiva d'erosió política, ni suplantessin o distorsionessin el treball i la investigació judicials. No seria un pacte de silenci, sinó contra el soroll que dificulta esbrinar la veritat i crea una atmòsfera irrespirable de sospita i de desafecció ciutadanes.

Aquest compromís comportaria l'elaboració d'un **Codi deontològic** dels diputats i diputades, amb una supervisió del grau d'aplicació, ampliant les funcions de la Comissió de l'Estatut del Diputat.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Presidència

Caldria **reformar el Reglament del Parlament**, en la línia de desenvolupar l'apartat dels deures dels diputats i diputades, fins ara limitats bàsicament a la cortesia parlamentària i al deure de reserva. Convindrà introduir-hi els conceptes de correcció i integritat de l'actuació parlamentària, en consonància amb el Codi de conducta que s'haurà elaborat.

3. Altres mesures:

D'altra banda, fora del que seria l'actuació estrictament parlamentària, el Parlament de Catalunya podria impulsar i/o acollir les activitats i els programes següents:

- Elaborar propostes que permetin una **major connexió del Parlament de Catalunya amb la societat, obrint vies participatives**: una pàgina web, un portal, un 'Escó 136' que obri la porta als ciutadans a apticipar en la millora dels projectes i proposicions de llei (es podria començar pels treballs en matèria electoral i de transparència, o pel propi codi de conducta dels diputats i diputades).
- Simultàneament a la tramitació parlamentària de la llei electoral i de la llei de transparència i accés a la informació pública, organitzar dos cicles de conferències i taules rodones, amb experts en la matèria, sobre:
 - l'exemplaritat, la transparència i la qualitat democràtica, i
 - mecanismes de millora de la democràcia representativa, com a camí per a la regeneració del nostre sistema polític.

3

4. Mesures de caire educatiu:

A més, i tot ressaltant en la importància de les mesures preventives de la corrupció per la via de la consolidació i la difusió socials dels valors de la integritat i l'honestedat en el comportament cívic, plantejem un seguit de mesures en l'**àmbit educatiu**:

- Propiciar una aliança amb la comunitat educativa, la societat civil i el món universitari per reforçar l'educació en valors i per difondre els deures que, com a ciutadans i ciutadanes, tenim davant la comunitat, inculcant hàbits i canviant la cultura ciutadana.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Presidència

- Afavorir que l'èmfasi en la importància del comportament ètic en la vida pública sigui més present en totes les activitats i tots els materials de caire educatiu del Parlament de Catalunya.
- Seguint l'exemple del Premi Conviure, instituït per l'Associació d'exDiputats del Parlament de Catalunya, insistir des del Parlament de Catalunya en ressaltar les bones pràctiques d'arreu del país en la línia de treballar els valors cívics.

REUNIÓ PALAU DE LA GENERALITAT

22 de febrer de 2013

PROPOSTES DEL SÍNDIC DE GREUGES DE CATALUNYA

Les mesures que es detallen en aquest document són una síntesi del resultat de l'experiència acumulada al llarg dels anys pel Síndic de Greuges. Bona part d'aquestes propostes es troben ja recollides i contextualitzades en informes i resolucions fetes per la institució.

L'objectiu del document respon a la demanda del president d'aportar idees de millora de les pràctiques de les administracions per reforçar la confiança de la societat en les i institucions. I és en aquest marc on el síndic no vol deixar d'esmentar la importància que prenen l'educació i els valors en el reforçament d'aquesta confiança; si bé és cert que les Institucions hauran de liderar i comprometre's de forma activa i ferma a l'establiment de totes aquelles mesures necessàries per garantir el bon govern i les bones pràctiques, no ho és menys que s'hauran d'esmerçar esforços per traslladar a la societat de forma pedagògica i exemplar l'aplicació d'aquestes pràctiques.

Caldrà fer atenció en el futur a altres mesures que comportin obligació de transparència a empreses d'interès general. Caldria estudiar l'establiment per aquestes empreses de mesures anàlogues a les que s'acordin portar a terme a les institucions i organismes públics. En el cas dels organismes públics cal garantir que aquestes mesures s'aplicaran sense excepció i que tots els subjectes polítics, socials o empresarials subvencionats o participats parcialment amb recursos públics també en quedin obligats.

ACCÉS A LA INFORMACIÓ, PUBLICITAT I TRANSPARÈNCIA

- Qualsevol persona hauria de poder sol·licitar l'accés sense necessitat d'acreditar-hi cap interès personal ni motivar la seva petició.
- Tota denegació de l'accés ha d'estar motivada en causes objectives i taxades legalment.
- El que ha de ser rellevant als efectes de l'aplicació de la llei és que la informació faci referència a activitat pública, entesa en sentit ampli, amb independència que estigui en possessió d'un subjecte públic o privat. També s'ha d'incloure l'Administració de justícia, i també la informació pública de la resta d'òrgans constitucionals i estatutaris, si més no en tot allò relatiu al desenvolupament de les funcions administratives.
- Promoure una visió del dret d'accés a la informació pública constreta al document final és una restricció genèrica del dret no justificada. Una informació no definitiva, preparatòria, que és d'interès públic, no hauria de quedar exclosa de l'accés per aquest caràcter auxiliar, llevat que pugui comportar algun perjudici per a altres drets o interessos i l'exclusió sigui necessària per protegir-los.
- El termini per resoldre hauria de ser de 15 dies, amb l'opció d'ampliar-lo amb 15 dies més si el volum o la complexitat de la informació demanada ho justifica. El silenci ha de ser positiu, sense necessitat d'actuacions addicionals o confirmatòries.
- L'accés a la informació ha de ser gratuït, si bé és admissible una exacció limitada a repercutir estrictament el cost que genera l'expedició de còpies i que no pot tenir un efecte dissuasori o restrictiu.
- La intervenció d'una autoritat independent de protecció de drets d'entre les que ja existeixen esdevé un instrument tant per fomentar l'accés a la informació com per garantir una revisió imparcial de la decisió administrativa prèvia a la via judicial.
- La regla general ha de ser permetre l'accés a la informació, i la denegació ha de ser l'excepció. Les exclusions a l'accés han de ser limitades en el temps, han de fer referència al contingut del document i han d'estar motivades en la protecció d'altres drets o interessos afectats per l'accés.

- Les excepcions legals absolutes han de ser les mínimes possibles, en la mesura que exclouen totalment l'accés. Cal incorporar instruments per avaluar, cas per cas, si correspon aplicar l'excepció i refusar l'accés o bé si ha de prevaldre el dret a accedir a la informació. Els instruments per valorar les sol·licituds d'accés que ofereixen el dret comparat i el Conveni del Consell d'Europa sobre accés a la informació pública són, fonamentalment: el principi de dany efectiu que tingui en compte el transcurs del temps com a factor limitador del dany, el principi de proporcionalitat i el d'interès públic prevalent en la difusió de la informació.
- Si l'accés a la informació pública no causa cap dany a l'interès protegit amb l'excepció, no s'ha de limitar l'accés. Si en provoca algun, cal ponderar si hi ha un interès públic que es difongui la informació que sigui prevalent. En aquest cas, el dany que la difusió pot causar al dret protegit per l'excepció no ha d'impedir-hi l'accés.
- El dret d'accés a la informació i el dret a la intimitat no són drets antagònics, sinó que han de ser considerats complementaris, amb la finalitat de protegir les llibertats personals davant els poders públics, i amb l'objectiu que les autoritats públiques compleixin l'obligació de retre comptes.
- Cal acotar els supòsits que poden constituir una excepció a l'accés a la informació pública per protegir la intimitat personal, amb una definició concreta del concepte *dades personals*, que no pot coincidir amb el concepte extensiu previst en la normativa de protecció de dades personals.
- En la ponderació del dret d'accés i la privacitat, el dany efectiu que la difusió de la informació pot ocasionar no esdevé una excepció absoluta quan l'interès públic en l'accés es considera prevalent.
- Cal valorar l'opció d'anonimitzar les dades personals o bé l'accés parcial només quan es conclou que el dret a la privacitat impedeix l'accés a la informació.

- L'Administració ha d'implantar fórmules per millorar la coordinació entre les administracions i els serveis que intervenen en un mateix procediment per garantir l'accés de les persones interessades a la informació que contenen els expedients i a les dades rellevants dels procediments.
- L'ús dels mitjans electrònics en la tramitació del procediment simplifica l'accés i el coneixement de l'estat de la tramitació de l'expedient per la persona interessada, però no pot implicar un relaxament de l'Administració quant a l'obligació d'actuar respectant les garanties i els requisits previstos en cada procediment administratiu, ni tampoc una despesa econòmica addicional per a la persona interessada.
- El denunciant que no és titular d'un interès legítim té dret que l'Administració l'informi tant de les actuacions a què ha donat lloc la seva denúncia i també, encara que sigui succintament, del desenllaç.

- **CODI DE BONES PRÀCTIQUES ADMINISTRATIVES**

- En els casos de concessió directa de les subvencions, l'Administració ha d'explicar de manera suficient quines són les raons de l'atorgament directe per fomentar una percepció no arbitrària i transparent de l'actuació administrativa.
- Els càrrecs que presideixen sessions públiques d'òrgans col·legiats tenen potestat de policia interna per ordenar-ne el desenvolupament, però aquesta facultat no inclou la possibilitat d'impedir o de restringir la publicitat de la sessió perquè es presumeixi que es produirà alguna alteració.
- Els òrgans de selecció han de motivar les decisions basades en la seva discrecionalitat tècnica per evitar caure en l'arbitrarietat.
- Quan les administracions atorguen les subvencions mitjançant la convocatòria d'un concurs públic han d'ajustar les seves decisions als criteris prèviament definits a les bases per concedir-les.
- Si els sol·licitants d'una llicència d'ús de la via pública són més d'un, l'Administració pot seleccionar-los d'acord amb condicions objectives diferencials, com l'antiguitat o l'experiència acreditada, sempre que aquestes condicions estiguin correctament ponderades i siguin públiques.
- En els processos de selecció de personal, les bases de la convocatòria són la llei del concurs-oposició i vinculen tant l'Administració com els tribunals que han de qualificar les proves i els que hi participen.
- En els processos de selecció de personal, l'Administració ha d'utilitzar criteris objectius que permetin valorar si la capacitat de l'aspirant s'adequa a les característiques del lloc de treball a cobrir.
- Les funcions de control i d'inspecció dels organismes de control són incompatibles amb una vinculació tècnica, comercial, financera o de qualsevol altre tipus amb les entitats subjectes que pugui afectar-ne la independència i influir en el resultat de la seva activitat.

- L'Administració ha de procurar determinar normativament els indicadors de qualitat d'un servei que permetin mesurar-la objectivament per complir el deure de vetllar pel bon funcionament d'aquest servei.
- L'Administració ha de vetllar perquè s'apliqui el règim legal d'incompatibilitats dels empleats públics per garantir-ne la independència i la imparcialitat en les tasques que tenen encomanades per raó de servei, i també l'objectivitat de les decisions que han d'adoptar.
- L'Administració ha de donar resposta escrita a les qüestions que les persones li plantegin també per escrit, tant en el marc d'un procediment administratiu, com quan formulin suggeriments, propostes, queixes o demandes d'informació.
- La manca de competència o la incoherència de les peticions formulades no exonera l'Administració del deure de resposta.
- Les respostes expresses de l'Administració han de ser raonades, intel·ligibles i congruents amb les peticions o les al·legacions formulades, per no causar indefensió i inseguretat jurídica a les persones que s'hi adrecen.
- L'Administració ha d'evitar que els procediments finalitzin amb resolucions estandarditzades que poden vulnerar el dret a una resposta congruent.
- L'Administració ha de donar una resposta raonada –que pot ser comuna per a totes les al·legacions que plantegin qüestions substancialment iguals– a les persones que compareguin en els tràmits d'informació pública i presentin al·legacions i observacions.
- L'Administració ha de practicar amb diligència les respostes de les al·legacions formulades pels titulars de drets afectats pels projectes sotmesos a informació pública, per garantir el seu dret a la informació i la seva possibilitat d'actuar d'acord amb el propi interès.
- L'Administració ha d'articular els recursos necessaris per tramitar i respondre, en un termini raonable i de manera argumentada, les peticions que li adrecin les persones de forma telemàtica mitjançant els canals que la mateixa Administració hagi habilitat per a aquest fi.

- L'Administració ha de reflectir els fonaments de fet i jurídics i també els elements essencials del procés seguit per assolir una decisió administrativa concreta.
- L'Administració ha de motivar els actes per garantir el dret de les persones a conèixer les raons seguides per prendre una decisió i perquè els òrgans jurisdiccionals, quan sigui pertinent, puguin fer-ne el control o la fiscalització corresponents.
- Les resolucions denegatòries que dicti l'Administració han de superar els formats enunciatius dels motius de fet i de dret, i han de resoldre de manera detallada i precisa i exposant les raons en què es basa la denegació.
- Les facultats discrecionals de l'Administració no poden legitimar qualsevol decisió, sinó que s'han de basar en fonaments racionals, ponderats, objectius i imparcials amb subjecció a la llei i al dret, els quals s'han d'explicitar en la motivació.
- L'Administració, en cas d'haver d'escollir entre diverses opcions correctes i possibles, ha d'optar per la que cregui que s'ajusta millor a l'interès general i ha d'explicar-ne els motius.
- Si en el marc de l'exercici de la potestat discrecional, una persona proposa alternatives a l'opció plantejada per l'Administració, aquesta ha de fer una valoració sobre la seva pertinència i traslladar-la a qui l'ha plantejat de manera motivada.
- L'Administració ha de fer públics els criteris d'interpretació unificats adoptats, les instruccions i les circulars internes, sempre que tinguin efectes externs.
- L'Administració ha de garantir al màxim la publicitat de les convocatòries i la redacció precisa i entenedora de les bases.
- S'ha de donar publicitat plena dels resultats de les proves de selecció de personal de l'Administració i de les empreses públiques.
- L'Administració ha de facilitar a les persones informació clara i suficient perquè puguin construir-se una opinió formada sobre els assumptes que siguin objecte de consulta en processos participatius.

- L'Administració ha de garantir que, en els processos de participació, tant les associacions com les persones no associades disposin del coneixement adequat per exercir el dret de participació informat.
- L'Administració ha de garantir la difusió dels raonaments i de la decisió finalment adoptada respecte d'un projecte sotmès prèviament a participació ciutadana, de manera que arribi a totes les persones afectades.
- Quan l'Administració pren la determinació d'iniciar un procés de participació ciutadana i adopta unes pautes d'actuació per regular i fer possible aquesta participació directa, ha de garantir el respecte de les regles per totes les parts implicades.

Aquestes propostes han estat extretes dels informes:

El dret d'accés a la informació pública (març 2012)

Codi de bones pràctiques administratives (setembre 2009)

Es troben disponibles a la pàgina web del Síndic de Greuges (www.sindic.cat) i el seu contingut va ser traslladat en el seu moment al Parlament de Catalunya.

LLISTA DE MESURES A IMPLANTAR EN LA LLUITA CONTRA LA CORRUPCIÓ

1. Unificar en un registre únic tots els ens que formen part del sector públic de Catalunya, tant autonòmic com local, d'acord amb criteris del sistema europeu de comptes (SEC95) que tindrà caràcter constitutiu per a totes les figures jurídiques diferents dels ens territorials i de les societats mercantils.
2. Retre a un registre únic els comptes anuals de tots els ens que formen part del sector públic de Catalunya, tant autonòmic com local. Homogeneïtzar les dates de termini per al retiment de comptes de totes les entitats afectades. Incloure normativament la suspensió del pagament de subvencions o transferències a qualsevol ens públic que no estigui al corrent de les seves obligacions registrals.
3. Unificar en un sol registre tota la informació dels contractes subscrits pels ens del sector públic de Catalunya. Crear un sol registre per a totes les subvencions rebudes i atorgades pels mateixos ens del sector públic.

Aquests registres han de ser telemàtics, d'accés públic i gestionats per l'Administració de la Generalitat.

4. Proposar i implantar un codi ètic, de bona conducta o de bon govern per a cada institució pública. Aquest codi ha de ser públic, conegut i signat per tot el personal de l'organització. Entre altres, el codi ha d'incloure normes de detall sobre l'acceptació de regals, invitacions o viatges, regular les incompatibilitats durant i després d'exercici de

un pressupost superior a 150 milions d'euros. Addicionalment, la Sindicatura hauria de ser consultada abans que s'adoptin resolucions parlamentàries d'encàrrecs de treball de fiscalització per tal d'avaluar l'abast, les característiques i els costos implicats i augmentar l'eficiència i eficàcia dels treballs.

9. Reforçar els recursos de la Sindicatura, per completar la plantilla de personal tècnic, facilitar la realització de treballs amb col·laboració aliena i la formació del personal. Preveure normativament la utilització de nous instruments com les Mocions al Parlament per part de la Sindicatura.

Incloure procediments d'auditoria relacionats amb la identificació d'àrees amb risc de frau en el treballs de fiscalització i aplicar procediments específics de control del frau.

10. Estudiar i proposar la possibilitat que els ens locals, a partir de determinada dimensió, contractin auditories externes, amb la coordinació d'aquests treballs des de les funcions de control extern que ostenta la Sindicatura.

11. Revisar les estructures configurades pels diversos ens del sector públic (organismes autònoms, ens, societats, fundacions, consorcis, etc.) per tal de facilitar la transparència i la gestió, el control i l'avaluació de les actuacions i de les polítiques públiques.
12. Fer congruent el perímetre d'entitats incloses entre la Llei de pressupostos i les incloses en el Compte general de la Generalitat. Incloure les universitats públiques catalanes en la Llei de pressupostos. Actualitzar i coordinar els diferents plans de comptes actualment vigents en el sector públic de Catalunya per tal de facilitar la preparació del Compte general. Establir normativament la presentació de comptes anuals consolidats en el sector públic.
13. Obligar a presentar, juntament amb els pressupostos a aprovar per les entitats del sector públic, els seus objectius i indicadors de gestió i el càlcul dels costos dels serveis per facilitar l'avaluació de la gestió d'acord amb els objectius fixats.
14. Simplificar les funcions que realitzen els òrgans de control intern, intervencions, en les diverses entitats del sector públic. Separar la funció comptable de la funció de control financer o control intern estricte. Reforçar la funció de control intern i la seva independència del òrgans de direcció de les entitats.
15. Crear un registre públic català de formacions polítiques que inclogui totes les seves entitats vinculades i els seus comptes, sigui quina sigui la seva personalitat jurídica.
16. Aprovar un pla de comptes especial per les formacions polítiques. Complir la normativa actual pel que fa al control intern de la gestió dels partits polítics establert a la Llei orgànica de finançament dels partits polítics i reforçar els mitjans per disposar, en un termini raonable, de les

auditories externes per part del Tribunal de Comptes i de la Sindicatura de Comptes.

17. Limitar les despeses electorals i els conceptes que ara les determina, obligant a consensuar els pressupostos de les campanyes de manera prèvia.

18. Consolidar la comptabilitat de les formacions polítiques amb les entitats vinculades i els grups parlamentaris o locals. Detallar en els comptes anuals els ingressos per subvencions públiques, donacions de persones físiques o jurídiques, no dineràries, crèdits o préstecs amb entitats financeres, condonacions de deutes financers, etc. Donar publicitat als comptes en diferents canals com el registre públic, les pàgines web o altres.
19. Implantar un sistema que permeti recollir en la Sindicatura els informes amb advertiments d'il·legalitat dels interventors i dels secretaris en relació amb els acords dels governs locals, a efectes d'aflorar actuacions amb possible risc de frau o perjudici econòmic, facilitant la planificació dels treballs de fiscalització de la Sindicatura.
20. Reforçar els centres de gestió mancomunats de caràcter comarcal o provincial de comptabilitat per als municipis petits, facilitant l'elaboració dels comptes i la transparència de manera més eficient.

21. Crear un canal específic per a les denúncies ciutadanes amb indicis de corrupció o frau, amb protecció de la identitat del denunciant i sistemes per analitzar de manera àgil la informació i la seva raonabilitat per derivar els casos a les instàncies pertinents (Oficina Antifrau de Catalunya).
22. Desenvolupar els treballs necessaris per poder arribar a un pacte nacional amb totes les forces polítiques i representants dels altres actors socials com els mitjans de comunicació, sindicats, col·legis professionals i patronals, per lluitar contra la corrupció, no només aplicant mesures noves o ja existents, sinó també amb el compromís d'abstenir-se d'utilitzar la notícia o percepció de corrupció dels altres, més pensant en un hipotètic benefici propi que en l'esperit de denúncia social.

Normativa que s'ha d'aprovar i normativa afectada, classificada segons les
propostes de mesura presentades

Propostes 1 a 3

Creació dels registres públics mitjançant projecte de Llei de transparència.

Aquesta normativa afectaria a les següents normes ja existents:

Articles 71 i 80 LFPC.

Articles 39 i 41 de la LSC.

Article 313.5, 320 Decret 179/1995, 13 de juny, ROAS.

Articles 321-5, 322-15 del Llibre III del Codi Civil de Catalunya respecte a la inscripció de les associacions. en relació amb els comptes i la seva presentació.

Articles 331-1-4, 331-10, 333-7 i següents en relació amb els comptes i el seu retiment al registre de les fundacions.

Proposta 3

Inclusió dels ens locals de Catalunya entre els ens que han de retre els seus contractes d'acord amb l'article 30 del TRLCSP al Registre públic de contractes de la Generalitat per via Llei de mesures fiscals i administratives per al 2013.

Creació del Registre de subvencions mitjançant el projecte de Llei de transparència

Propostes 9, 10 i 19

Dotar de més mitjans a la Sindicatura mitjançant la Llei de pressupostos per al 2013.

Modificar la Llei 18/2010, del 7 de juny de la Sindicatura de Comptes, per tal d'incloure la possibilitat d'utilització de la Moció al Parlament com a nou instrument, per preveure la realització de treballs d'auditoria externa coordinats per la Sindicatura i per recollir els informes d'advertiment d'il·legalitat emesos per la intervenció local.

Propostes 15, 16 i 17

Mesures a adoptar mitjançant el projecte de Llei de transparència.

Proposta 17 i 18

Mesura a adoptar mitjançant el projecte de Llei electoral catalana.

Proposta 11 i 21

Mesura a adoptar mitjançant el projecte de Llei de transparència.

Propostes 12 i 13

Mesures a adoptar mitjançant Llei de pressupostos per al 2013 i modificació de la TRLFPC.

Proposta 14

Mesura a adoptar mitjançant la modificació de la TRLFPC i la Llei de l'Estatut de la funció interventora pel que fa a l'àmbit de la Generalitat i en la normativa local reguladora dels cossos amb habilitació estatal.

L'Oficina Antifrau de Catalunya, des de la seva comesa de preservar la transparència i integritat de les administracions i del personal al servei del sector públic de Catalunya i, en definitiva, de lluitar contra la corrupció, fa les següents propostes adreçades al Govern de la Generalitat amb independència de la naturalesa legislativa o executiva de les mesures que siguin necessàries per a la seva implementació, així com de l'atribució competencial per a fer-les efectives.

Propostes en l'àmbit de la transparència del sector públic

1. Cal promulgar de forma inajornable una llei de transparència i accés a la informació pública com un instrument que ha de permetre que una ciutadania ben informada pugui participar en els assumptes públics i exercir un saludable control exigint el retiment de comptes.
2. Cal que la norma reguladora del dret d'accés a la informació pública prevegi tant el deure proactiu dels poders públics d'alliberar amplis continguts de dades d'interès públic, com també regular mitjançant un procediment àgil, gratuït i garantístic, la facultat de la ciutadania de sol·licitar l'accés a determinada informació pública. És essencial que la norma prevegi els àmbits d'aplicació objectiu i subjectiu de la manera més àmplia possible alhora que restringeixi l'abast de les excepcions aplicables.
3. Cal que una institució independent especialitzada en transparència i dotada legalment de funcions de control i indicatives, sigui configurada com l'autoritat de tutela del dret d'accés a la informació pública a Catalunya. A aquests efectes, cal prendre en consideració el paper que la Llei 14/2008 encomana a l'Oficina Antifrau.
4. Cal regular els grups de pressió i fer transparent la seva activitat pel que fa a la relació amb els representants públics. A tal efecte és necessari:
 - a) Crear un registre públic dels grups de pressió.
 - b) Fer pública l'agenda de reunions dels diputats, membres del govern i alts càrrecs de l'administració.
 - c) Exigir acreditació oficial per dur a terme l'activitat de lobbista en edificis públics.
 - d) Divulgar els aspectes claus de l'activitat de lobby, com ara objectius, beneficiaris i destinataris de l'activitat, per a tots els llobbistes acreditats.
 - e) Incentivar una cultura de la integritat proporcionant guies ètiques i regles de bona conducta en l'activitat de "lobbying", tant per als llobbistes com per als servidors públics implicats.

Propostes per enfortir la integritat

5. Cal que els ens públics de Catalunya treballin per enfortir els seus sistemes d'integritat institucional amb l'assessorament i acompanyament de l'Oficina Antifrau de Catalunya. Aquest fet suposa l'aprovació explícita de polítiques d'integritat, l'esforç per avaluar el seus propis sistemes d'integritat per acabar dissenyant i implantant plans de prevenció de la corrupció que impliquin al conjunt de les organitzacions públiques.
6. Cal promoure i implantar la formació en integritat i ètica pública dels servidors públics de Catalunya per sensibilitzar-los de la importància de gestionar els riscos de corrupció inherents a l'exercici de determinades funcions públiques.
7. Cal introduir continguts d'ètica i integritat en el currículum de secundària, utilitzant els centres educatius com a difusors de la cultura de la integritat. La finalitat d'aquesta mesura és contribuir en l'educació dels joves en tot allò que fa referència a la integritat personal i a la coherència en les conductes individuals amb l'objectiu últim d'establir una cultura de l'honestetat i de la transparència.
8. Caldria la introducció de continguts d'ètica, integritat i lluita contra la corrupció en diferents disciplines i formats de formació acadèmica (graus, postgraus i formació continuada). La introducció d'aquests continguts es faria de manera transversal i multidisciplinària.

Propostes en matèria de control

9. Cal despolititzar els òrgans de control i els òrgans reguladors, mitjançant un sistema d'elecció dels seus membres professional i no partidista.
10. Cal regular l'accés de l'Oficina Antifrau de Catalunya i la resta dels òrgans de control a bases de dades d'organismes públics fins ara només al Poder Judicial i Ministeri Fiscal.
11. Cal que els organismes subjectes a fiscalització per part d'òrgans de control extern, justifiquin les mesures adoptades en un període de temps taxat, transcorregut el qual, es puguin exigir responsabilitats civils, administratives, penals o disciplinàries per l'incompliment.
12. Cal que la manca de col·laboració reiterada amb l'Oficina Antifrau de Catalunya per part dels ens locals o del seu sector públic sigui afegida a la normativa vigent com a causa de suspensió de les ordenacions de pagaments i els pagaments efectius de les subvencions i transferències de la Generalitat de Catalunya vers els esmentats ens.
13. Cal residenciar els òrgans de control intern fora de l'ens local controlat, adscriuint-los orgànicament a les diputacions o a les CCAA. Cal, alternativament, fixar legalment:

- a) El règim de retribucions dels responsables dels òrgans de control intern (funcionaris amb habilitació estatal;
 - b) La configuració i els recursos mínims dels òrgans de control intern, i la dotació pressupostària mínima obligatòria destinada al desenvolupament de les funcions de control intern.
- 14.** Cal, en tot cas, i independentment de l'opció anterior, delimitar legalment de forma molt més detallada i acurada el contingut, l'abast i la metodologia a seguir en el desenvolupament de les funcions reservades i les corresponents responsabilitats dels seus responsables, homogeneïtzant el contingut de les dites funcions reservades mitjançant l'aprovació de manuals de fiscalització / de control intern d'aplicació obligatòria.
- 15.** Cal impulsar un "Observatori de la despesa pública" consistent en fer ús dels recursos que proporcionen les tecnologies de la informació com a eina de prevenció i lluita contra la corrupció, mitjançant tècniques de monitoratge de la despesa pública que per l'encreuament de dades podrien permetre detectar frauds o situacions "dubtoses" i després derivar-les als corresponents òrgans de control intern. A aquests efectes, cal prendre en consideració el paper que la Llei 14/2008 encomana a l'Oficina Antifrau.

Propostes en matèria de funció pública

- 16.** Cal centralitzar la selecció d'empleats públics de tot el sector públic de Catalunya (Generalitat, Ens Locals, Universitats, i ens dependents de les anteriors) mitjançant la creació d'un organisme especialitzat i permanent per a l'organització de processos selectius, d'acord amb l'article 61.4 de la Llei 7/2007, de 12 d'abril, de l'Estatut bàsic de l'empleat públic. D'aquesta manera, els ens del sector públic català es podrien concentrar en les funcions que els hi són pròpies i es garantiria la imparcialitat, l'objectivitat i la transparència en l'accés a l'ocupació pública.
- 17.** Cal despolititzar i tecnificar l'estructura administrativa fins al nivell de director general o equivalent encomanant, per tant, l'execució de les polítiques públiques a personal funcionari amb reconeguda capacitat de gestió i qualificació que vindrà acreditada en l'expedient personal.
- 18.** Cal exigir a tots els directius públics la capacitat professional adient en l'àmbit sectorial en el qual hagin d'exercir les seves funcions mitjançant la realització d'un procés objectiu previ de selecció i acreditació dels seus mèrits i capacitats.
- 19.** Cal definir i acotar normativament els conceptes jurídics indeterminats referits al personal eventual i directiu en relació amb els termes de "confiança", "assessorament especial", "funcions directives" i "especial responsabilitat", i evitar així que puguin prestar funcions reservades a funcionaris públics.

20. Cal imposar legalment la publicació permanent, en la seu electrònica del Ministeri d'Administracions Públiques (actualment Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques) de la relació, permanentment actualitzada de tots els llocs reservats a funcionaris/àries amb habilitació estatal de l'Estat i la seva situació (vacant o no; identitat del titular; pertinença o no al cos d'habilitats; forma de provisió actual).
21. Cal establir com a única forma de provisió dels llocs reservats a funcionaris/àries amb habilitació estatal, el concurs unitari, convocat i tramitat per l'Estat amb la col·laboració dels òrgans corresponents de les CCAA. Per tal de garantir l'accés per escalafó (el que implica que els/les habilitats passin, al llarg de la seva carrera, per destins amb un grau creixent de responsabilitat i de complexitat en les funcions), caldria desenvolupar la regulació dels mèrits a valorar en el concurs unitari, per recollir, per categories o característiques d'ens locals, exigències singulars derivades de les diverses tipologies existents.
22. Cal, conseqüentment, eliminar la provisió dels llocs reservats per concurs ordinari (convocat i tramitat per les CCAA amb participació dels propis ajuntaments) i per lliure designació previstos a la disp. add. 2a.5 de l'EBEP.
23. Cal incloure en tota la normativa de funció pública i reglaments de personal de tots els treballadors públics l'obligació de denunciar les conductes oposades a la probitat o contràries als principis d'objectivitat, eficàcia i submissió plena a la llei i al dret, establint les mesures adequades de protecció i de reparació davant eventuais represàlies.

Propostes en matèria de conflicte d'interessos i incompatibilitats

24. Cal aprovar un "Codi d'integritat del servidor públic" que positivitzi el conjunt de deures que tot subjecte que tingui encomanades funcions o serveis públics hagi de complir amb la finalitat d'evitar qualsevol conflicte d'interès i molt particularment els referits als deures d'abstenció i de declaracions de béns i activitats.
25. Cal que aquest Codi prevegi un règim unificat de prohibicions (incompatibilitats), així com d'activitats compatibles, subjectes aquestes a autorització prèvia, aplicable a tot servidor de qualsevol ens públic.
26. Cal que la nova codificació integri de manera completa la tipificació d'infraccions i sancions en la matèria, així com que reguli el procediment sancionador inclosa la possibilitat de fer públiques les sancions imposades.
27. Cal que una autoritat pública de tutela, independent i especialitzada, centralitzi les funcions de control i vigilància de compliment del codi i, alhora, assumeixi funcions d'autorització, de registre, de recusació, sancionadores, indicatives i d'estudi. A aquests efectes cal tenir present el paper de l'Oficina Antifrau de Catalunya.

Propostes en matèria de contractació pública

- 28.** Cal crear una “Agència Catalana de Contractació Pública” que centralitzés la funció administrativa de licitació i adjudicació de la contractació de tots els ens del Sector Públic de Catalunya (Generalitat, Entitats Locals, Universitats, i ens que depenen de les anteriors) que, en una prèvia auditoria, no poguessin acreditar uns mitjans materials i personals suficients per a dur a terme adequadament aquella funció, tot mantenint en tot cas aquells ens la funció política de detectar i definir la necessitat pública que justifica la contractació. Els ens que conservessin la funció administrativa de contractació quedarien sotmesos al control extern de l'Agència. Aquesta mesura de centralització de bona part de la gestió de la despesa pública garantiria una major imparcialitat en la contractació pública.
- 29.** Cal extreure les mesures de transparència en matèria de contractació pública en el sentit que es publiqui en temps real tota la documentació dels procediments de contractació en els perfils de contractant, amb els límits previstos en la legislació en matèria de transparència.
- 30.** Cal modificar la normativa de contractació pública per tal de maximitzar el grau de predeterminació en l'aplicació dels criteris de valoració de les ofertes, és a dir, limitar al màxim els criteris subjectius en les valoracions de les ofertes. Per tant, es proposa modificar l'art. 150 del TRLCSP, en el sentit següent: establir la regla general de licitacions amb l'únic criteri del preu; utilització excepcional i de manera degudament justificades en l'expedient de valoració d'ofertes segons criteris diferents del preu basats en fórmules d'aplicació automàtica, i només en supòsits legalment taxats de manera molt concreta possibilitar la utilització de criteris de valoració de les ofertes dependent de judicis de valor
- 31.** Cal modificar el règim actual d'adjudicació directa mitjançant contractes menors, d'acord amb les següents mesures concretes:
- a) Reduir les quanties dels imports dels contractes menors en les seves diferents tipologies.
 - b) Limitació estricta per llei de l'ús dels contractes menors: només per a la satisfacció puntual de necessitats concretes; l'adjudicació dels contractes menors, sempre amb prèvia obtenció de 3 ofertes també ha de ser objecte de publicació en el perfil de contractant.
 - c) Atribució legal a l'Agència Catalana de Contractació Pública la contractació menor de caràcter repetitiu (bàsicament: subministrament) de tot el sector públic, configurant-la com a central de compres del sector públic.
- 32.** Cal atribuir als òrgans de control de la contractació pública la facultat d'instar els òrgans de contractació, d'una banda, a imposar penalitats i

exigir als contractistes el rescabament dels perjudicis causats per incompliments contractuals, i, de l'altra, a exigir responsabilitats i el rescabament del perjudicis causats per errors o negligències inexcusables o irregularitats comesos per responsables públics. En el cas que els corresponents requeriments no fossin atesos, possibilitat d'acció per subrogació dels òrgans de control en interès de l'òrgan de contractació.

33. Cal ampliar la legitimació per interposar accions en matèria de contractació pública, tant en via administrativa com judicial, a qualsevol interessat en el sector objecte de la contractació, no només els licitadors, sense perjudici de la inclusió de mesures per evitar una instrumentalització indeguda de l'acció pública.
34. Cal preveure en la normativa de contractació pública com a causa de nul·litat, l'ús injustificat del procediment sota la modalitat de tramitació per via d'urgència.

Propostes en l'activitat de foment

35. Cal que les subvencions públiques siguin concedides preferentment mitjançant procediments que garanteixin la concurrència i la publicitat. Només en casos justificats es pot admetre la concessió directa de subvencions, i excepcionalment la concessió directa sense publicitat ni concurrència per motius d'interès públic.
36. Cal modificar la regulació de subvencions de concessió directa per tal de definir de forma concreta en què consisteixen les "raons que acreditin l'interès públic, social, econòmic, humanitari o d'altres que justifiquin la dificultat de la seva convocatòria pública".
37. Cal potenciar la publicitat i transparència activa en qualsevol mesura de foment i, en particular, en les subvencions, independentment del seu import.

Propostes en matèria d'urbanisme

38. Cal extreure de l'esfera municipal les funcions de control, supervisió i disciplina urbanística per tal de poder evitar la possible confluència d'interessos públics i privats.
39. Cal dotar els òrgans de control extern de personal especialitzat en matèria urbanística per tal de poder, d'una banda, oferir assessorament durant la tramitació dels instruments urbanístics i en les fases subsegüents, i, de l'altra, incidir en la fiscalització de qüestions relacionades amb el planejament urbanístic i els instruments de desenvolupament d'aquest.
40. Cal establir models parametritzats que concretin quan un instrument de planificació o gestió urbanístic pot qualificar-se de sostenible conforme amb el model territorial que fixa el planejament que li serveix de fonament.

41. Cal generalitzar i intensificar els processos participatius ja previstos legalment, no només en les fases de preparació i d'aprovació dels instruments sinó també durant l'execució dels diversos instruments urbanístics i d'ordenació territorial.

Propostes en l'àmbit dels partits polítics i el seu finançament:

42. Cal normalitzar la comptabilitat de les formacions polítiques, desenvolupar el seu control intern i reforçar la fiscalització externa del Tribunal de comptes per tal de garantir la regularitat, transparència i publicitat de la seva activitat economicofinancera. A tal efecte, es proposen les següents tres mesures específiques:
- a) Cal aprovar un Pla de comptabilitat adaptat a les Formacions Polítiques.
 - b) Cal desenvolupar normativament el sistema de control intern dels partits polítics previst en l'article 15 de la LO 8/2007 per tal de garantir, d'una banda, l'adequada intervenció i comptabilització de tots els actes i documents dels que es deriven drets i obligacions de contingut econòmic, i, de l'altra, la independència dels mecanismes de control intern.
 - c) Cal augmentar els recursos financers i de personal del Tribunal de comptes destinats específicament al control de les formacions polítiques.
43. Cal que els partits polítics divulguin els seus comptes anuals (Balanç, Compte de pèrdues i guanys, Memòria explicativa), tant bon punt siguin formulats per l'òrgan corresponent, mitjançant la seva publicació obligatòria a la pàgina web, en lloc visible i de fàcil accés.
44. Cal que la Sindicatura de comptes organitzi un registre públic on es publiquin els comptes anuals i altra documentació que aportin els partits polítics i llurs fundacions i associacions vinculades relatives al seu finançament.
45. Cal despolititzar els òrgans encarregats del control del finançament dels partits polítics, mitjançant un sistema d'elecció dels seus membres professional i no partidista.
46. Cal que els partits comuniquin qualsevol modificació de les condicions del deute al Tribunal de comptes i a la Sindicatura de comptes, que faran públiques aquestes modificacions i les noves condicions, mitjançant el registre específic organitzat a l'efecte i publicat al web de la institució de control.
47. Cal prohibir la condonació de deute als partits polítics i a les fundacions i associacions vinculades a aquests, per tal que els préstecs concedits als partits no s'utilitzin per eludir les disposicions sobre finançament.

Propostes en l'àmbit de la justícia

- 48.** Cal promoure l'exclusió de la concessió d'indults en els delictes contra l'Administració Pública.
- 49.** Cal preveure, en seu normativa processal penal (LECrim), un règim cautelar de suspensió de càrrecs públics imputats, electes o no, en els termes següents:
- a) celebració d'audiència imperativa, immediatament després de la compareixença del càrrec públic com a imputat,
 - b) en aquesta audiència, el jutge o magistrat instructor oirà el Ministeri Fiscal, l'imputat i el seu advocat, i les altres parts personades i haurà de decidir, en funció del que es sol·liciti i dels elements de judici de que disposi si aparta o no cautelarment l'imputat del seu càrrec,
 - c) aquesta decisió haurà de ser revisada, amb la celebració de noves i successives audiències, cada 3 mesos, mantenint-se o modificant-se en funció dels avanços de la instrucció.
- 50.** Cal establir, com a complement de l'anterior previsió, en seu normativa sobre accés a càrrecs i llocs públics (LOREG/EBEP), una prohibició legal de nomenar en cap altre càrrec ni lloc públic una persona imputada mentre es mantingui la imputació.
- 51.** Cal donar una resposta sancionadora penal a la conducta del servidor públic que, actuant per sí mateix o per persona interposada, no justifiqui la legitimitat de la procedència de l'increment del seu patrimoni, produït amb posterioritat a l'assumpció del càrrec o lloc públic de treball, de conformitat amb els compromisos internacionals adquirits per l'Estat Espanyol.
- 52.** Cal que la noció de "funcionari públic" tingui un abast més ampli que el previst avui en l'article 24 CP, com podria ser el definit per la Convenció de Nacions Unides contra la corrupció de 2003.
- 53.** Cal prevenir i combatre eficaçment el fenomen de la corrupció mitjançant la col·laboració de totes les institucions implicades, tant les encarregades pròpiament de l'aplicació de la llei com d'aquelles altres que, com l'OAC, encaren el problema des del vessant de control i de prevenció. L'OAC considera que aquesta col·laboració es veuria reforçada si s'aconseguís visualitzar-la de forma més nítida, incorporant-la a una norma positiva que inclogués entre les institucions col·laboradores del Poder Judicial organismes com l'OAC o equivalents.

*Tribunal Superior de Justicia
de Cataluña*

Presidencia

Consideracions sobre la lluita contra la corrupció des de la perspectiva dels tribunals de justícia

*) El coneixement de fets escandalosos dóna lloc a una preocupació profunda de la ciutadania, que els percep com si fossin nous i exasperants.

Crec que ara és el moment dels missatges tranquil·litzadors, que no han de minorar o empetir els fets percebuts com aberrants, abusius, contraris a les normes jurídiques o les normes ètiques socialment compartides. Més aviat al contrari, els missatges dels responsables institucionals han de sobresortir del soroll mediàtic i acceptar la realitat lamentable que ens sobresalta dia a dia.

Però alhora cal assenyalar que sempre -en tots els temps- les societats s'han enfrontat amb comportaments il·lícits o abusius dels seus dirigents. I, també, que una societat viva i vigilant té instruments jurídics i polítics per superar les crisis i, si cal, se'n poden crear de nous o perfeccionar els actuals.

Certament, l'acumulació dels efectes d'una crisi econòmica perllongada, que ha deteriorat notablement el nostre nivell de vida i, la successió de conductes de responsables públics que són vistes per la ciutadania com il·legals o abusives i sempre escandaloses, ha provocat una situació crítica per la nostra democràcia. Però és precisament per això que el missatge ha de ser de fermesa i tranquil·litat. Podem, volem i sabem utilitzar els instruments que donin transparència a la nostra governança i, igualment exigirem les responsabilitats polítiques i, si s'escau les derivades de l'incompliment de les lleis, sigui mitjançant el procés penal o d'un altre tipus.

*) En aquest punt, convé fer diverses precisions:

a) Entre la responsabilitat penal i la política hi ha diferències estructurals clares.

b) El que és políticament reprobable no és sempre constitutiu de responsabilitat penal.

c) El retret polític i els efectes sancionadors que en deriven han de ser adoptats mitjançant processos d'aquesta mena.

d) La responsabilitat penal no pot dependre de criteris polítics, però igualment la responsabilitat política no pot quedar diluïda en la penal.

*Tribunal Superior de Justicia
de Cataluña*

Presidencia

e) No diferenciar els tipus de responsabilitat representa que les institucions polítiques fan desistiment dels seus deures en favor dels jutges, la qual cosa afebleix el funcionament democràtic.

*) Les responsabilitats penals s'exigeixen, actualment, per mitjà de normes processals obsoletes. Entre els múltiples problemes que comporten, tenint en compte l'objecte d'aquestes consideracions, hi ha la durada del període d'instrucció, que és llarga; que els mitjans utilitzats per a la investigació faciliten que a vegades es realitzi una veritable investigació general sobre una determinada persona; La figura del jutge d'instrucció acumula funcions de difícil compatibilització: Té la funció d'investigar, per a això disposa de facultats excepcionals que li permeten limitar alguns drets individuals, dels que al seu torn, n'és garant. Sens dubte, sempre ha de fer un judici de proporcionalitat entre quin d'ells ha de prevaler, però el fet que sigui la mateixa persona qui té dues funcions prima la subjectivitat.

En un altre ordre de coses, des que hi ha indicis que permeten atribuir un fet delictiu a una persona, l'exigència de continuar amb la investigació és irrenunciable, sense que pugui ser cridat al procés si no és com a imputat. És obvi que l'atribució del fet delictiu és notablement diferent al principi del procés, on és possible que els indicis siguin mínims o no contrastats, del final de la instrucció, moment en què el judici de prosperabilitat del procés és molt alt. Aquesta manca de distinció provoca perjudicis remarcables a les persones, que són estigmatitzades ja des de l'inici del procés i, sense que l'arxiu eventual de la causa sigui una dada reparadora suficient.

Hi ha consens general en què s'ha de distingir entre una persona sotmesa a investigació, una persona que segueix en el procediment judicial per decisió del jutge i, una persona encausada contra la qual s'obre judici oral i, finalment una persona que després de judici, és condemnada.

*) Una modificació de la Llei d'enjudiciament criminal, en la línia dels últims projectes de llei, podria modificar substancialment les objeccions assenyalades.

Efectivament, aquests projectes atribueixen la investigació al Ministeri Fiscal, que la fa sota el control del jutge de garanties, sense l'autorització del qual no es poden adoptar mesures cautelars o d'intervenció de qualsevol tipus i davant del qual es poden impugnar els decrets del Ministeri Fiscal i, fins tot, es pot imposar un termini per a la investigació.

Superada aquesta fase, si persisteix l'acusació, serà el jutge qui determini el fonament i, si s'escau, acordi l'obertura de judici oral i l'òrgan d'enjudiciament. És manifest que el jutge de Garanties no té la mateixa posició respecte als fets i a la persona investigada que la que es deriva de la imputació del jutge d'instrucció actual.

*Tribunal Superior de Justicia
de Cataluña*

Presidencia

D'aquesta manera es marcarien plenament les seqüències de procés i la necessitat de superar-les i, qui vigilaria la solidesa de l'acusació seria un jutge que no té res a veure amb l'investigador dels fets.

Conseqüència dels raonaments anteriors, les mesures adequades són:

1. - Que es creïn o s'adeqüin òrgans de control administratiu i polític, capaços d'exigir responsabilitats polítiques, amb independència que davant la jurisdicció es puguin exigir les de naturalesa penal.
2. - No vincular les responsabilitats polítiques al resultat d'un procés penal, sense perjudici d'articular el procés de rehabilitació.
3. - Realitzar l'acció política oportuna perquè es redacti una Llei d'enjudiciament criminal nova, d'acord amb els principis i valors d'un estat democràtic.
4. - Defensar que la Llei processal atribueixi la investigació al Ministeri fiscal, sota el control del Jutge de Garanties, distingint amb claredat les diferents fases del procés.
5. - Dotar de mitjans adequats al Ministeri fiscal i als òrgans judicials. Aquests mitjans materials i personals s'han de concretar amb la creació de grups de suport als investigadors, composts per experts en la investigació de causes complexes.

Barcelona, febrer de 2013

NOTES DE LA FCAC SOBRE EL MARC D'ACTUACIÓ

Aproximació al marc normatiu en el qual actua el MF i al sistema processal per reflexionar sobre reformes que permetin donar una millor resposta als problemes d'avui.

I. MINISTERI FISCAL

La funció i l'organització del Ministeri Fiscal (MF) estan regulades en la Llei 5/1981, modificada per la Llei 24/2007, que crea les fiscalies de les comunitats i la figura del fiscal superior.

El primer i únic precedent del fiscal superior apareix en l'Estatut de Catalunya de l'any 2006.

El MF és únic per a tot l'Estat i el fiscal general de l'Estat (FGE) "exerceix la direcció superior del MF i la seva representació en tot el territori espanyol (art. 22.1 i 2).

I. B/S FISCAL SUPERIOR

Els fiscals superiors assumeixen al territori de la Comunitat la representació i la direcció del MF, "sens perjudici de les atribucions del FGE" (art. 22.4).

Les relacions del fiscal superior amb els poders públics estan previstes en els articles 10 i 11.

- Govern. Els "òrgans de govern de les CA" poden demanar l'actuació del Ministeri Fiscal "en defensa de l'interès públic". S'han de dirigir, posant-ho en coneixement del Ministeri de Justícia, al fiscal superior de la CA, que ho ha de posar en coneixement del FGE, el qual, oïda la Junta de Fiscals de Sala, ha de resoldre el que sigui oportú, ajustant-se, en tot cas, al principi de legalitat. Sigui quin sigui l'acord adoptat, se n'ha de donar compte a qui hagi formulat la sol·licitud.
- Parlament. Presentació de la Memòria. Col·laboració. "Els FS de les CA han de col·laborar amb l'assemblea legislativa de la CA en els mateixos termes i condicions que preveu l'article anterior (10) per a les relacions entre el FGE i les Corts Generals". L'article anterior preveu la possibilitat que les Corts requereixin al MF per col·laborar amb elles, "sempre que no existeixi obstacle legal" i per comparèixer a fi d'"informar d'aquells assumptes per als quals especialment hagi estat requerit. Les Corts Generals s'han de comunicar amb el MF a través dels presidents de les cambres". En resum, el/la president/a del Parlament pot dirigir-se al fiscal superior i requerir-lo perquè col·labori (punt obert a la interpretació) i perquè informi sobre assumptes puntuals de la seva competència com a fiscal.

La Fiscalia contra la Corrupció i la Criminalitat Organitzada és la competent per intervenir directament en els processos penals que detalla la llei (prevaricació, suborn de funcionari, tràfic d'influències...) "sempre que es tracti de supòsits d'especial transcendència, apreciada pel FGE" (art. 19.4).

II. SECRET I INFORMACIÓ

Correspon al MF "informar a l'opinió pública dels esdeveniments que es produeixin, sempre en l'àmbit de la seva competència i amb respecte al secret del sumari, i en general, als deures de reserva i sigil inherents al càrrec i als drets dels afectats" (art. 4.5). La Fiscalia General de l'Estat en fa una interpretació molt oberta en la Consulta 1/2005.

El secret "natural" de les actuacions penals està regulat en l'article 301 de la Llei d'enjudiciament criminal (LECr): "Les diligències del sumari han de ser secretes fins que s'obri el judici oral, amb les excepcions determinades en aquesta Llei". El jutge pot declarar la causa secreta per a les parts "per un temps no superior a un mes" (art. 302).

III. IMPUTACIÓ

La LECr al·ludeix a la imputació en la part general per concedir-li el dret a la defensa. En aquest sentí proclama que "tota persona a qui s'imputi un acte punible pot exercitar el dret de defensa, actuant en el procediment, sigui aquest el que sigui, des que se li'n comuniqui l'existència, hagi estat objecte de detenció o de qualsevol altra mesura cautelar o se n'hagi disposat el processament. A aquest efecte se l'ha d'instruir d'aquest dret. L'admissió de denúncia o querella i qualsevol actuació processal de la qual resulti la imputació d'un delictes (...) ha de ser posada immediatament en coneixement dels presumptes inculpats" (118).

La LECr regula el procediment anomenat "sumari" i estableix l'ordre de processament com el moment en què el jutge entén que hi ha "algun indici racional de criminalitat" i en una resolució argumentada fa una valoració dels fets, la participació de l'investigat i la rellevància penal. El sumari s'aplica a delictes amb penes superiors als 9 anys de presó.

La majoria dels procediments s'articulen mitjançant les anomenades diligències prèvies i, després, procediment abreujat. En aquest procés s'usa el terme "imputat" o "imputació" sense concretar en què consisteix aquesta condició, com s'atribueix i quan. En la pràctica, els jutges d'instrucció no formulen un acte formal d'imputació, i la primera resolució motivada assimilable a la imputació és la que realitza el jutge instructor una vegada esgotada la investigació i com a pas previ a la fase intermèdia, en la qual el MF i les parts acusadores poden formular un escrit de qualificació acusatòria i la celebració d'un judici oral. Per a la llei està molt clar: "En la primera compareixença el jutge ha d'informar l'imputat, en la forma més comprensible, dels fets que se l'imputen" (775). És a dir, és imputada la persona a la qual s'imputa alguna cosa.

En la regulació de les diligències prèvies es preveu la possibilitat que la Policia Judicial imputi. Assenyala que la PJ "ha d'informar en la forma més comprensible l'imputat no detingut de quins són els fets que se li atribueixen i els drets que l'assisteixen" (771.2a).

En el cas que es practiqui una detenció o/i s'adopti alguna mesura cautelar, l'acte judicial sol contenir elements que poden ser equivalents a una imputació.

Si s'exerceix l'acció penal mitjançant una querella, cal, per obrir el procés penal, un acte judicial d'admissió de la querella que serveix per atribuir a les parts la condició de querellant i querellat i possibilitar-ne l'actuació en la causa.

Una situació singular és la dels aforats, els quals, mentre la causa està en seu "incompetent" per a l'aforat, queden apartats del procediment, el qual es va instruint sense que hi participin.

La Llei del jurat s'aplica, entre d'altres, als delictes de suborn de funcionari i tràfic d'influències. Conté la regulació més completa sobre el judici d'imputació. Diu: "Quan dels termes de la denúncia o de la relació circumstanciada del fet en la querella, i tan aviat com de qualsevol actuació processal resulti contra una persona o persones determinades la imputació d'un delicte (...), amb la prèvia valoració de versemblança (...)" (24 LOJ). Per concretar la imputació es convoca una vista oral en la qual els acusadors concreten i el lletrat defensor pot argumentar i sol·licitar diligències d'investigació. L'exposició de motius explica, sobre la imputació, que va ser un invent del Tribunal Constitucional (TC) per garantir la posició processal de l'investigat. La EM diu: "Ja denunciava el TC com durant gairebé un segle el sistema processal permetia (...) que el jutge instructor inquirís sense comunicar el que buscava i interrogués un sospitós seu, sense fer possible la seva autodefensa i sense proveir-lo d'assistència d'un lletrat. La Constitució de 1978 i la reforma de la LECr per la Llei 53/1978 van obligar a un biaix crucial. El TC va reconèixer la nova categoria d'imputat a tota persona a qui s'atribueixi, més o menys de forma fonamenta, un acte punible.

IV. INTERVENCIONS TELEFÒNIQUES

La LECr permet al jutge instructor adoptar algunes mesures limitatives de drets en ares a obtenir proves de la comissió d'un delicte o dels partícips. Model emparat per la Constitució.

La regulació de les intervencions telefòniques s'articula com un aspecte de la "detenció de la correspondència". "El jutge pot disposar, en una resolució motivada, la intervenció de les comunicacions telefòniques del processat, si hi ha indicis d'obtenir per aquests mitjans el descobriment o la comprovació d'algun fet o circumstància important per a la causa. De la mateixa forma, el jutge pot disposar per un termini de fins a 3 mesos, prorrogable per períodes iguals, l'observació de les comunicacions postals, telegràfiques o telefòniques de les persones sobre les quals hi hagi indicis de responsabilitat criminal, així com de les comunicacions de què se serveixin per realitzar les seves finalitats delictives.

La regulació del delict de revelació de secrets en el Codi penal permet una altra aproximació al problema en conèixer les conductes punibles. Aquí s'esmenta expressament com a delict la col·locació de qualsevol "artifici d'escolta" per gravar les converses sense consentiment. La gravació és un delict, i la publicació d'allò gravat una modalitat agreujada.

La FGE ha elaborat un cos de doctrina sobre aquesta diligència a partir de la jurisprudència en la Circular 1/2013, "Pautes en relació amb la diligència d'intervenció de les comunicacions telefòniques".

Tota la informació sobre normativa i documentació del MF es pot veure a fiscal.es.

Barcelona, 20 de febrer de 2013